

Že pred sfingo so našli prvi preiskovalci nekak tempelj. To je znamenje, da je bil starim Egipčanom ta kraj posvečen kraj. A pravo svetišče je bilo nekoliko proti jugovshodu, kjer se še dandanes vidijo ostanki. Gre se s peščenih gričkov v nižavo, potem po stopnicah do nekake sobane, dalje do močnih stebrov iz granita, ki so med seboj urejeni v vrstah in so bili nekdam pač za stebrovje raznih dvoran in hodnikov. Ni mi sedaj natančno v spominu, kakšni so ti stebri in koliko jih je. To vem, da se mi je zdelo tukaj nekam čudno. Čemu so bile te dvorane, kaj so bile one votline, ki so v nekem hodniku? Morebiti je bilo tukaj tudi pokopališče.

Res znamenito je, kakšno skrb so imeli stari Egipčani za mrličje. Ali naj bi se tudi sedanji rod ne učil prav za potrebo spoštovanja do mrličev?

Solnce je prigrevalo prav krepko. Gorkota se čuti na peščenih tleh močneje, kakor na travi. Misliti je bilo treba na južino in pa na bivališče. K piramidam pa so neprestano dohajali ljudje. Nekateri so se dali vleči nanje, drugi so jih ogledovali, tretji so se zabavali v hladnem gostišču rajši, kakor premišljevali te starodavne stvari. — Domov gredoč nisem mnogo govoril, pa tudi misliti nisem mogel veliko. Piramide so mi stale vedno pred očmi. Mnogokrat sem se tudi ozrl in jih ogledoval, ko so se manjšale, čim dalje sem bil od njih. — Da se je potovanje k piramidam pri-

jetno, nekako pesniško končalo, srečala naju je blizu Nilovega mostú mlada zamorka. Bila je lepo oblečena, pa majhne postave. Tik naju se ustavi, in že sem bil radoveden, kaj nama hoče zanimivega povedati. A meni ni imela povedati ničesar, pač pa mojemu spremljevalcu. Menila sta se tako po domače, ne vem, v kakšnem jeziku, kakor pri nas dva znanca, ko se srečata. Posebno zamorka se je vèdla tako preprosto in neprisiljeno, da se mi je to čudno zdelo v mohamedanski deželi, v deželi ženskega robstva. Naposled se prijazno poslovita in zamorka odide po svoji poti. Bil sem radoveden, od kodi pozna spremljevalec to osebo. A uganka se mi je kaj lepo razvozlala, ko mi pové, da je deklica zamorka iz naselbine škofa Sogara in da se dobro poznata. Torej krščanska zamorska deklica! Kaj stori iz človeka vera! Kako odurno je vedenje mohamedancev: krščanska vzgoja pa je storila, da so ti zamorci nam povsem jednaki.

Naposled se mi je pokazal še drug prizor, ki mi je bil prav všeč. Od daleč zagledam dva duhovnika, ki sta prav po domače jahala svoja brdka osliča. Kmalu spoznam, da je bil jeden izmed njiju škof Sogaro. Nasmehnil sem se prav veselo in spoštljivo pozdravil vrlega gospoda na tako veličastnem mestu. Tako nekako je nekdam sam naš Zveličar jahal — celó, na najslavnejši dan v svojem zemskem življenju, ko so ga v Jeruzalemu sprejeli kot kralja. (Dalje.)

Slovstvo.

SLOVENSKO SLOVSTVO.

Kmetijsko gospodarstvo. Učna knjiga za kmetijske šole, ob jednem priročna knjiga za praktične gospodarje. Spisal Viljem Rohman, pristav deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu. Celje. Tiskal in založil Dragotin Hribar. 8°. Str. 129. Cena 50 kr.,

po pošti 55 kr. — Kdor prebere to knjigo, vidi, da je bila potrebna. Imamo sicer nekaj knjig o kmetijstvu in gospodarstvu, pa niso celotne, še manj za šolsko rabo. Ta je pa kratka, umevna in popolna. Tudi med našimi kmeti bi se udomačila, ko bi ne bila za njih boren žep predraga; dandanes mora kmet dvakrat premisliti, predno izdá belič. Prav o umnem in uspešnem

gospodarstvu govori ta knjiga. Kmeta in učenca podučuje, na katere strani naj se ozira, kako naj si pripravi potrebnih pomočkov, kako naj jih rabi, kako naj si pridobiva iz svoje lasti prav veliko poštenega dobička. Knjiga ima štiri večje oddelke: I. Sredstva za kmetovanje. II. Uredba gospodarstva. III. Cenitev gospodarstva. IV. Kmetijsko knjigovodstvo. — Menda ni treba poudarjati, da je pri nas na Slovenskem skrajni čas in nujna potreba kmetijstvu pomagati na noge. Večinoma kmetujejo naši rojaki, kakor so kmetovali od nekdaj. A to kmetovanje ne zadostuje potrebam. Zakaj bi sicer toliko domačinov poljedelskega stanú zapuščalo domačo kmetijo in hitelo v novi svet iskat si dela! Zato pozdravljamo tudi v tem oziru to knjigo in želimo, da bi izšlo za našega kmetà še mnogo koristnih knjig, pisanih prav poljudno in prav nizke cene. Ta knjiga ima večinoma lahek jezik in domače izraze, le malo jih je, kakor n. pr.: štihati, zadržati se . . . ki nam niso všeč. Agricola.

Princ Evgen Savojski, slavni junak in vojskovodja avstrijski. Zgodovinska povest. Slovenskemu ljudstvu spisal S. Hervojič. V Ljubljani. Založil in prodaja Ant. Turk, knjigovez. 1893. Mala osmerka. Str. 78. Cena 24 kr. — Zdi se nam, da ves naslov ni popolnoma zanesljiv. «Povest» imenujemo po navadi vsaj deloma izmišljeno pripovedko, naša knjižica pa pripoveduje zgodovino princa Evgenija. Zato bi bilo primerneje reči: zgodovinska slika, zgodovinski obraz, zgodovinska črtica. Z vsebino knjige, kakor tudi z njeno obliko, smo pa prav zadovoljni. Slavnega avstrijskega poveljnika Evgenija življenje in delovanje se nam tukaj popisuje celotno in umevno. Pisatelj se je trudil tudi za zanimivost in vpletel marsikatero drobnost, ki kratkočasi bralca. Iz tega spisa se vidi, kaj je bil Evgenij, da ga je res božja previdnost poslala Avstriji v pomoč v hudih in nevarnih časih. Evgenij je bil ne samo junak, ampak tudi plemenitega značaja, da se spominjamo nehoté poštenjaka Aristida iz starih časov. Zelel bi, da bi bil pisatelj njegovo vernost in pobožnost še bolj poudarjal, zakaj prav ta je bila pravi vir njegovega junaštva. Ko bi bila knjiga le še nekoliko poljudnejša in ložja, bila bi izvrstna za našo mladino: tako pa ne vem, ali se ji ne bode zdelo to berilo malo pretežno. Pa to naj pokaže uspeh!

Dr. Fr. L.

HRVAŠKO SLOVSTVO.

Knjige družbe sv. Jeronima.

Pobožna duša o presvetom oltarskom sakramentu. Talijanski napisao svećenik Ivan Krst. Pagani, preveo Stjepan Korenić. 8°. Str. 210. Cena 40 kr. — Ker nimam izvirnika pri roki, ne vem, kako točen je prevod. Čita se pa gladko; knjiga je polna tečne duševne hrane, katera se nam podaje v kratkih premišljevanjih. V živih besedah se nam riše ljubezen Onega, kateri je bil sama ljubezen k revnim Adamovim otrokom. Da se bode knjiga omilila tudi hrvaškemu čitateljstvu, dokazuje to, da je izvornik doživel že 35 izdaj. Le škoda,

da se ni knjiga izdala v obliki molitvenika, tako, kakor izdaje take knjige družba sv. Mohorja: tako bi bila mnogo pripravnejša za rabo. Društvo sv. Jeronima naj bi še večkrat izdalo take knjige, ker to bode rodilo najbolji sad med hrvaškim narodom, kjer so take knjižice le redke.

Četrta med letošnjimi knjigami društva svetega Jeronima je:

Pčelarenje sa pokretnim saćem (satorjem). Napisao Kvirin Broz. 8°. Str. 122. Cena 30 kr. — Z veseljem pozdravljamo v hrvaškem slovstvu knjižico o čebelarstvu, ker je do sedaj še ni bilo, dasi so nekateri umni čebelarji že o njem pisali (Penjič, srbski Živanović). Čebelarstvo je ugodna zabava, a tudi bogat vir gospodarskih dohodkov. Na Hrvaškem je čebelarstvo jako zanemarjeno; namesto panjev imajo največ le slamnate, pletene košnice. Naša knjižica, pisana največ po lastnem izkustvu, govori o čebelnjaku, panjih, čebelarškem orodju, čebelnih rojih, o čebelnih sovražnikih, boleznih, plodovih, paši in raznih opravilih, katere naj opravlja čebelar o raznih mesecih. Knjižica ugaja, ker je pisana lahko in umevno; pripovedovanje pojasnjujejo primerne slike.

To so letošnje knjige društva sv. Jeronima. Medú, zabave in poduka je v njih nabranega obilo, hrvaški narod le segaj po njem! J. Barle.

Knjige «Maticе Hrvatske» za l. 1892.

Hrvatska antologija. Umjetno pjesništvo starijega i novijega doba. Sastavio Hugo Badalić. Vel. 8°. Str. 310. Cena 2 gld. 50 kr. — Hrvati se lahko ponašajo s slovstveno preteklostjo, s kakoršno se ne more ponašati niti marsikateri večji narod. Ko je bila književnost mnogih narodov še v povojih, imeli so Hrvati že razvito književnost. Že leta 1501. je dovršil prvi pesnik Marko Marulić svojo «Judito», a za njim je nastopila cela vrsta odličnih, nadarjenih slovstvenikov. Mlado popje se je razvilo v cvetje in se branilo v nevarnosti; navdušeni lirici so razširili slovstvo in je raznesli na vse strani prostrane hrvaške domovine. Res je Italija delovala na dubrovniško pesništvo, vendar ni izgubilo samostojnosti in hrvaškega značaja. Štiristo let bode skoro, odkar se glasi umetna hrvaška pesem; v teh letih se je storilo mnogo. Naša knjiga nam priča, da je res tako, v njej je nakopičenega mnogo blaga, v njej so proizvodi do sedemdeset pesnikov — od najstarejših do naj-novejših.

Knjiga je dokaj debela, dasi je od vsakega — izvzemši pesnika prvaka Petra Preradovića in Avgusta Šenoo — le po nekoliko pesmij. Ni bilo lahko izbrati pri vsakem, kar je najboljega, kaj takega je mogel dobro dovršiti le mož, kateri je sam pesnik. Lahko rečem, da je Hugo Badalić delo dovršil dostojno. Knjiga je nekako zrcalo vsega hrvaškega pesništva in bode kazala čitatelju hrvaško pesništvo. Pesmi so točno razvrščene v lirčne, epske in didaktične v obče, a delé se potem še na razne podvrste. V epskih pesmih so Hrvati nekako najboljši, te se najbolj podajo njih značaju, te jih najbolj spominjajo njih slavne zgodovine, v teh